

Novoslobidskiy regiment is the Cossack formation, which lasted 11 years (1753–1764 years) in the Right-Bank Ukraine, on the part of the territory of «Zadneprovsky Places».

The population of the Novoslobidskiy Cossack Regiment made a significant contribution to the development of trade. This was facilitated by a number of factors: 1) the advantageous geographical location of the Novoslobidskiy Regiment; 2) the presence of a fortified and protected center (Fortress of St. Elizabeth); 3) constant demand for consumer goods and food; 4) trade privileges granted by the government to certain categories of the population.

The transit and foreign trade has become the greatest development in the regiment. The level of development of domestic trade shows the presence of permanently functioning stationary boutiques and shops, bazaars and troughs. The fair trade on the territory of the regiment was carried out periodically.

Gradually, a merchant's state is distinguished from the environment of the suburb bourgeois of the fortress of St. Elizabeth. The most prosperous merchants of the regiment were Russian Old Believers-schismatics. Old Believer merchant trade relied on broad trade privileges granted by the Russian government.

The trade activity of the population of the Novoslobidskiy regiment contributed to the attraction of the southern Ukrainian territories to transit trade with European countries. But it should be noted that the trade activity of the residents of Novoslobidskiy regiment was subordinated primarily to all-Russian interests, and its territory in the future became an integral part of the all-Russian market.

Key words: trade, south of Ukraine, Novoslobidskiy Cossack Regiment, Old Believers-merchants, fortress of St. Elizabeth.

УДК 338.45 (477) «1861/1914»

Віталій Левицький

РОЗВИТОК ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ НА ЛІВОБЕРЕЖНІЙ УКРАЇНІ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ – НА ПОЧАТКУ ХХ СТ.

У статті висвітлено питання економічного розвитку легкої промисловості Чернігівської, Полтавської та Харківської губерній в другій половині ХІХ – на початку ХХ ст., показано розміщення підприємств галузі. Охарактеризовано основні публікації з проблематики, якій присвячується означена стаття. Проаналізовано джерела постачання сировини для лівобережних фабрик і заводів. Зосереджено увагу на процесах капіталізації та економічній політиці Російської держави щодо легкої промисловості. Окреслено напрями технічного розвитку фабрик внаслідок наукових досягнень та систему збуту продукції підприємств на зовнішньому та внутрішньому ринках. Досліджено роль підприємців та робітників у розвитку галузей легкої промисловості. Вказано причини занепаду та розвитку галузі внаслідок збільшення попиту на орні землі та перенесення виробництва за межі Лівобережної України.

Ключові слова: легка промисловість, експорт, ринок, сировина, завод, фабрика, товарне виробництво.

Проблема промислового розвитку привертає особливу увагу суспільства й науковців до історико-економічних проблем у національній економіці. На сучасному етапі історичної науки всебічне осмислення особливостей розвитку легкої промисловості України передбачає вивчення проблем економічної історії та окремих її регіонів. Вивчення регіональної історії завжди було однією з актуальних тем не лише з науково-пізнавального погляду, а й у контексті виявлення історичних причин сучасних економічних проблем і шляхів їх вирішення. Становлення та розвиток галузей легкої промисловості в Чернігівській, Харківській та Полтавській губерніях мали свою специфіку порівняно із загальноукраїнськими тенденціями.

Дослідження з питань легкої промисловості з'явилися відносно давно й мають у ряді випадків ідеологічно упереджене трактування історико-економічних процесів, що відбувалися у цей період. За характером ці роботи мають часто лише загальний нарис основних процесів розвитку регіональної легкої промисловості України. Важливі відомості щодо легкої промисловості в Чернігівській губернії подають дослідники ХІХ ст. М. Домонтович [1] та А. Русов [2]. У дослідженні промисловості внесли праці істориків, які вивчали окремі галузі промисловості. Так, монографія Т. Дерев'янкін [3] стала спеціальним дослідженням української текстильної мануфактури. Автор вивчав питання закономірності формування і розвитку текстильної промисловості в Україні та в Чернігівській губернії в загальному аспекті генези промислового капіталізму. Значну увагу

становищу російської та української легкої промисловості приділив К. Пажитнов [4]. Автор звернув увагу на становлення та розвиток вовняної, бавовняної, льоно-конопляної та шовкової галузей. Питанням економічного та технічного розвитку клинцівських суконних підприємств Чернігівської губернії приділив увагу Ф. Євгенєв [5]. Вагомою роботою у вивченні регіональної історії стала монографія харківських дослідників, присвячена Харківському канатному заводу [6]. У ній, на широкому колі архівних, статистичних матеріалів, простежено розвиток заводу від його заснування купцем Новіковим аж до 70-х рр. XIX ст.

Мета пропонованої статті полягає у висвітленні та аналізі питання розвитку легкої промисловості в Чернігівській, Харківській та Полтавській губерніях в другій половині XIX – на початку XX ст., розкритті ролі легкої промисловості в економічному та соціальному розвитку губерній зазначеного періоду, з'ясуванні впливу реформ на економічний клімат Лівобережжя.

Виробництво продукції легкої промисловості в Україні в пореформений період поступово скорочувалося. На 70-і рр. XIX ст. більше половини вовняних виробів Росії виготовлялося в Московській губернії. За нею слідували 6 губерній, кожна з яких виробляла промислової продукції на 2,5–8 млн крб. У їх кількість входила Чернігівська губернія [7, с. 42–43].

З діючих 27 текстильних фабрик Чернігівської губернії на початку 60-х рр. XIX ст., лише 3 займалися виробництвом грубого сукна, призначеного для армійського обмундирування. Інші 24 фабрики виготовляли, переважно з вовни тонкорунних овець, середньої якості сукна й панчішні вироби, що були особливим виробництвом в усій Російській імперії. Ці суконні товари призначалися, в основному, для експорту в Середню Азію та Китай. За вартістю виробництва вовняна промисловість Чернігівської губернії займала п'яте місце в Росії (в 1860 р. досягала 1706978 крб.) [1, с. 259–260]. Згідно із даними Департаменту торгівлі й мануфактур, в 1891 р. у Чернігівській губернії працювали 11 суконних, 16 коноплепрядильних і канатних, 52 шкіряних підприємств [2, с. 265].

Зменшення кількості підприємств легкої промисловості пояснюється тим, що раніше вони були частиною поміщицьких сільськогосподарсько-промислових комплексів, а внаслідок реформ перейшли у власність від поміщиків – до фабрикантів та купців. Разом із цим переходом простежується концентрація капіталів у нових власників. Деякі із них суттєво збільшили обсяги виробництва на власних підприємствах, переобладнавши їх на роботу на парових двигунах.

Нагромаджені купецтвом кошти стали основою для технічного переобладнання мануфактур у капіталістичні фабрики. У 1861 р. в посаді Клинци діяло 14 мануфактур, на яких упродовж перших пореформених років розпочався процес модернізації устаткування. Так, впроваджуються механічні ткацькі верстати та шліхтувальні машини, чим поліпшується ткання. Важливим зрушенням у технічному переоснащенні суконних підприємств стало поширення парових машин. На фабриках встановлюються парові двигуни, якими розпочали заміну кінних та водяних приводів. Це стало технічним проривом для місцевої галузі, проте потужність парових двигунів на той час була ще досить низькою й становила близько 15–20 кінських сил (далі – к. с.). У технічному переоснащенні суконних фабрик на початковому етапі провідну роль відіграла продукція лівобережних та російських сплюсарно-механічних підприємств, що постачали до 60 % устаткування. Іноземне машинобудування також застосовувалося у технологічній перебудові, особливо тих ланок виробництва, що вимагали запровадження високоточних приладів. Загалом на початку 60-х рр. XIX ст. використовувалося 538 апаратів різних заводів виробників. За операціями загальний розподіл машин виглядав наступним чином: на виготовленні прядива – 326, виробництві тканин – 8, апертурі тканин – 204. Десять фабрик вперше обладнуються вовномийними машинами, що значно скоротило цикл виробництва та вплинуло на якість продукції [3, с. 93–117].

Наприкінці XIX ст. суконні фабрики перетворилися на великі капіталістичні підприємства, що доводять зіставлення їх загальної виробничої діяльності. Незважаючи на зменшення кількості таких підприємств з 14 – до 6 упродовж 60–90-х рр. XIX ст., їх виробництво зросло у 2,6 рази, у 3,1 рази підвищилася потужність фабрик (з 835 тис. 560 аршин сукна – до 2,5 млн). Частка клинцівських фабрик у валовій продукції суконного виробництва Російської імперії зросла в 1,5 рази [5, с. 52–57].

На початку XX ст. механізація клинцівських підприємств продовжувала впевнено зростати. Так, станом 1900 р. на 7 суконних фабриках обладнання оцінювалось у 904,1 тис. крб. Додатково, у цьому ж році на модернізацію витрачено ще 872,4 тис. крб. або 335 крб. на 1 робітника. Порівняно з 60-и рр. XIX ст., на початку XX ст. витрати на технічне переоснащення збільшилися утричі. Кількість парових машин зросла до 11, крім цього діяло 15 потужних парових котлів та 2 двигуни внутрішнього згорання, які разом забезпечували потужність у 1272 к. с. Зросли витрати власників суконних фабрик на закупівлю устаткування. У 1908 р. клинцівське фабричне обладнання оцінювалось в 1,457 млн крб. Порівняно із 1900 р. витрати на технічне переоснащення зросли на 61,1 %. Збільшилася кількість парових котлів й становила 20 одиниць. Парових машин

стало менше – 10, проте їх потужність примножилася на 27,8 % й складала 1626 к. с. У 1908 р. на суконних фабриках діяло вже 7 нафтових двигунів потужністю 450 к. с. Порівняно із 1900 р. вона зросла майже вдвадцятьтеро [8, с. 178].

Завдяки дешевій сировині, легкості й нарядності виробів з неї, краще була розвинена канатно-джутова промисловість. Вигідне розташування Харкова між районами багатими на коноплі та районами значного попиту на мішки й інші в'язальні вироби позитивно вплинуло на поширення цієї промисловості. У порівнянні з виробництвом в Російській імперії, питома вага української канатно-джутової промисловості в загальному обсязі виробництва прядива та інших волокнистих речовин рослинного походження наближалася до 20 % [9, с. 14].

В Україні значного розвитку набрали коноплепрядильне, канатне та мотузкове виробництва. У Харківській губернії підприємств цих галузей налічувалося 3, на яких працював 461 робітник, крім того було одне підприємство з обробки джуту з 313 робітниками. У Чернігівській губернії коноплепрядильних, канатних і мотузяних виробництв було 12 з кількістю робітників 929. Значно зросла у Лівобережній Україні переробка конопель, площі їх посіву, що досягли у 1913 р. 127 тис. десятин (далі – дес.), причому 45 тис. дес. припадало на Чернігівську губернію. Основна кількість зібраних конопель в Чернігівській губернії вивозилася за кордон і йшла на промислову переробку. У 1913 р. чернігівські коноплі становили 91,3 % загальноукраїнського вивозу конопель. Крім того, Чернігівщина забезпечувала цією сировиною одеські заводи [10, с. 154].

Канатна промисловість була представлена в основному дрібними промислами. Виробництво продукції на одному підприємстві в середньому дорівнювало в вартісному виразі в 1865 р. – 4893 крб., в 1875 р. – 6953 крб., в 1885 р. – 4329 крб. і в 1895 р. – 1602 крб. [3, с. 166]. Найбільшим типовим для розвинутого капіталізму підприємством був Харківський канатний завод. На початку ХХ ст. кількість робітників на канатному заводі досягла 2800 осіб, а сума виробництва становила 4775 тис. крб. щороку [4, с. 286]. На ньому виготовляли широкий асортимент товарів, серед яких були дротяні та конопляні канати, приводні канатні ремені, мішки, брезент, шпагат, мотузки, віжки, посторонки. На місцевому ринку виник великий попит на продукцію фабрики для сільського господарства.

У зв'язку із розвитком суконної промисловості й зростанням вівчарства в Україні з'являються вовномийні підприємства, на яких брудну вовну сортували, запарювали, мили, сушили і пакували. Власники вовномієнь або скуповували для первинної обробки вовну, щоб потім перепродати, або мили за певну плату вовну, одержану від поміщиків [11, с. 30].

Значного розвитку досягла в Харківській губернії велика фабрична вовномийна промисловість. Кількість вовномийних підприємств та робітників на них скорочувалася, зменшувався також і обсяг виробництва, але далеко не такою мірою, як перші два показники. Очевидно, що тут одноразово відбувався процес концентрації та механізації виробництва і зростання на цій основі продуктивності праці. Якщо у 1865 р. на одне підприємство в середньому припадало виробленої продукції на 232897 крб., то в 1895 р. – 648100 крб. Отже, обсяг виробництва одного підприємства зріс майже втричі. У 1900 р. в Україні діяло лише 4 вовномийних підприємства, з них на Харківщині – 3 із загальною кількістю робітників 686 [10, с. 154]. У 1913 р. Харківській губернії діяло 2 підприємства вовняної промисловості, на яких працювало 447 робітників. Ці дані свідчать про те, що концентрація виробництва у вовняній промисловості в українських губерніях не досягла високого ступеня. Середні капіталістичні фабрики з кількістю робітників від 101 – до 500 осіб були лише у Харківській губернії [4, с. 186].

Підприємств з виробництва шкіряних виробів у Чернігівській губернії було 62 з річним виробництвом на суму 1386 тис. крб. У Полтавській і Чернігівській губерніях шкіряне кустарне виробництво не мало особливого розвитку порівняно із кількістю населення. Проте селянське малоземелля і густота населення вплинули на виникнення там шкіряного кустарного виробництва, сировиною для якого були шкіри домашніх тварин. Найбільшими центрами були містечка Олішівка, Нові Сенжари і Сиднів. У Олішевці налічувалося до 200 будинків чинбарів, в інших – до 50–60. Порівняно низька якість оброблюваних чинбарями шкір обмежувала їх збут. Ними задовольнялися лише місцеві потреби. Кустарі Сиднева забезпечували своїми шкірами чоботарів міста Березна Чернігівської губернії. У Роменському і Переяславському повітах Полтавської губернії серед кустарів поширювалася вичинка овечих шкір та пошиття з них шуб і козушків, які вони кроєм, обробкою тасьмою, вишивкою, хустром задовольняли потребу ринку. Ціни на шуби і козушки в залежності від їх розміру та якості овечої шкіри, продавалися за ціною від 9 – до 12 крб., а ті, що продавалися під особливе замовлення – до 27 крб. З Березни багато шуб і козушків постачалися у міста Добрянка Городнянського повіту та Гомель Могильовської губернії. Крім згаданих місцевостей незначна кількість осіб займалася кустарно-овчинним промислом у містах Решетилівка Полтавської губернії і Коров Кролевецького повіту [12, с. 99, 116–119].

Отже, слід відзначити, що група виробництв із обробки волокнистих речовин на Лівобережній Україні не повністю задовольняла потреби населення. Свій попит на вовняні, бавовняні та інші вироби Україна задовольняла за рахунок продукції підприємств, розміщених в інших районах Російської імперії. Вовномийна промисловість продовжувала відігравати ще значну роль завдяки розвитку цієї галузі в Харківській губернії. Канатна промисловість в Україні була представлена в основному дрібними промислами. Лише Харківський канатний завод був типовими для розвинутого капіталізму підприємством. На прикладі розвитку шкіряної промисловості в Харківській та Полтавській губерніях яскраво проявляються елементи техніко-економічної відсталості цієї галузі. У Чернігівській губернії в посаді Клинці сформувався потужний центр суконної галузі України. Обсяг виробництва клинцівських фабрик задовольняв потреби України на 71 %. Інтенсивні процеси розбудови суконної промисловості сприяли її концентрації, що позначилося на зростанні потужності усього комплексу, зосередженого у Клинцях. Цілеспрямовані дії щодо модернізації технічного і технологічного стану фабрик створили умови, за яких вітчизняна галузь відіграла значну роль у загальноімперському суконному виробництві.

Список використаних джерел

1. Материалы для географии и статистики России, собранные офицерами Генерального штаба. Черниговская губерния / Под ред. М. Домонтовича. Санкт-Петербург, 1865. 796 с. 2. Описание Черниговской губернии / Под ред. А. А. Русова. Т. 2. Чернигов, 1899. 377 с. 3. Дерев'янкін Т. І. Мануфактура на Україні в кінці XVIII–першій половині XIX ст. (Текстильне виробництво). Київ: Вид-во АН УРСР, 1960. 127 с. 4. Пажитнов К. А. Очерки истории текстильной промышленности дореволюционной России. Хлопчатобумажная, льно-пеньковая и шелковая промышленность. Москва: Изд-во АН СССР, 1958. 425 с. 5. Евгеньев Ф. Сто лет клинцевской шерстяной промышленности. Клинцы: Объединение «Клинцовская печать», 1926. 165 с. 6. Верность долгу: Очерки истории Харьковского канатного завода им. 60-летия Советской Украины / О. В. Бессонова, Н. П. Жаровский, Е. Н. Победина. Харьков: Прапор, 1978. 135 с. 7. Гуржій І. О. Україна в системі всеросійського ринку 60–90 років XIX ст. Київ: Вид-во Наукова думка, 1968. 192 с. 8. Чумак М. М. Купецтво як фактор розвитку промисловості Лівобережної України (60-ті роки XIX – 1914 р.): дис. ... канд. істор. наук: 07.00.01. Луганськ, 2009. 220 с. 9. Винар Б. Розвиток української легкої промисловості. Денвер: ЗДА, 1955. 30 с. 10. Нестеренко О. О. Розвиток промисловості на Україні. Ч. 2: Фабрично-заводське виробництво. Київ: Вид-во АН УРСР, 1962. 580 с. 11. Гуржій І. О. Зародження робітничого класу України. Київ: Держполітвидав, 1958. 180 с. 12. Фабрично-заводская промышленность и торговля России: с приложением общей карты фабрично-заводской промышленности Российской империи. Изд.-во Департ. торговли и мануфактур Министерства финансов (Изд. 2-е) / Под ред. Д. И. Менделеева. Санкт-Петербург, 1896. 636 с.

References

1. Materialy dlya geografii i statistiki Rossii, sobrannyye ofitserami Generalnogo shtaba. Chernigovskaya guberniya [Materials for geography and statistics of Russia, collected by officers of the General Staff. Chernihiv Province], Sankt-Peterburg, 1865. 796 p. 2. Opisanie Chernigovskoy gubernii / Pod red. A.A. Rusova.–T. 2 [Description of the Chernigov province], Chernigov, 1899. 377 p. 3. Derev'yankin T. I. Manufaktura na Ukraini v kintsi XVIII–pershiy polovyni XIX st. (Tekstyl'ne vyrobnytstvo) [Manufactory in Ukraine at the end of the XVIII-th and 1-st half of the XIX-th century. (Textile production)], Kyiv: Vyd-vo AN URSSR, 1960. 127 p. 4. Pazhitnov K. A. Ocherki istorii tekstil'noy promyshlennosti dorevolutsionnoy Rossii. Khlopchatobumazhnaya, l'no-pen'kovaya i shelkovaya promyshlennost' [Essays of the history of the textile industry of pre-revolutionary Russia. Cotton, flax, hemp and silk industry], Moskwa: Izd-vo AN SSSR, 1958. 425 p. 5. Evgenev F. Sto let klintsevskoy sherstyanoj promyishlennosti [One hundred years of Kleintz woolen industry], Klintsi: Ob'edinenie «Klintsovskaya pechat», 1926. 165 p. 6. Vernost dolgu: Ocherki istorii Kharkovskogo kanatnogo zavoda im. 60-letiya Sovetskoy Ukrainy [Loyalty to duty: Essays on the history of the Kharkov cable plant. 60th Anniversary of Soviet Ukraine], Harkov: Prapor, 1978. 135 p. 7. Hurzhiy I.O. Ukrayina v systemi vserosiy'skoho rynku 60–90 rokov XIX st. [Ukraine in the system of the All-Russian market 60–90-rs of the XIX century], Kyiv: Vyd-vo Naukova dumka, 1968. 192 p. 8. Chumak M.M. Kupetstvo yak faktor rozvytku promyslovosti Livoberezhnoyi Ukrayiny (60-ti XIX–1914 r.): dys. ... kand. istor. nauk: 07.00.01 [Merchants as a factor in the development of the industry of the Left Bank of Ukraine (60-rs of XIX – 1914)], Luhans'k, 2009. 220 p. 9. Vynar B. Rozvytok ukrajin's'koyi lehkoyi promyslovosti [Development of the Ukrainian light industry], Denver: ZDA, 1955. 30 p. 10. Nesterenko O. O. Rozvytok promyslovosti na Ukraini. Ch. 2: Fabrychno-zavods'ke vyrobnytstvo [Development of industry in Ukraine. Part 2: Factory production], Kyiv: Vyd-vo AN URSSR, 1962. 580 p. 11. Hurzhiy I. O. Zarodzhennya robitynchoho klasu Ukrayiny [The birth of the working class of Ukraine], Kyiv: Derzhpolityvdav, 1958. 180 p. 12. Fabrychno-zavodskaya promyishlennost i torgovlya Rossii: s prilozhenim obschey kartyi fabrychno-zavodskoy promyishlennosti Rossiyskoy imperii. Izd.-vo Depart. torgovli i manufaktur Ministerstva finansov (Izd. 2-e) [Factory industry and trade of Russia: with the application of the general map of the factory industry of the Russian Empire], Sankt-Peterburg, 1896. 636 p.

Vitaliy Levytskyi

THE DEVELOPMENT OF THE LIGHT INDUSTRY ON THE LEFT BANK UKRAINE IN THE SECOND HALF OF THE XIX – EARLY XX CENTURY

The article highlights the industrial development of the light industry in the Chernihiv, Poltava and Kharkiv provinces in the second half of the XIX th – early XX-th century, it was shown the location of the enterprises of this branch. It was given the reference to the main publications devoted to this topic. The issue of the unresolved crisis phenomena in the light industry is a special interest in the society and among scientifics to the economic problems in the national economy. The processes that were in Ukraine in the past require profound analytical and synthesized assessments by historians today. The regional history was one of the actual topics not only from the scientific and cognitive point of view, but also in the context of identifying the historical roots of modern problems and ways of their solution. The formation and development of the light industry in the Chernihiv, Kharkiv and Poltava provinces had their own specificity in comparison with the Ukrainian tendencies. The study analyzed the sources of the supply of the raw materials for the left bank factories and plants. The attention was paid to the processes of capitalization of the light industry in the provinces and the economic policy of the Russian state towards it. It was determined the vectors of the factories technical development because of scientific achievements and the directions of the products sales of the enterprises on the external and internal markets. It was explored the role of the engineers, entrepreneurs and workers in the development of the light industry. The reasons for the decline and development of the industry are indicated, due to the increased demand for arable land and the production transfer outside the Left Bank Ukraine. The actions for the technical modernization of factories have created conditions for their significant role in the imperial light industry.

Key words: light industry, textile industry, export, market, raw materials, plant, factory, commodity production.

УДК: 94(477.84)»1914/1915»

Ольга Ревуцька

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА РЕОРГАНІЗАЦІЇ СУДОВО-ПОЛІЦІЙНИХ ОРГАНІВ УПРАВЛІННЯ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ГУБЕРНІЇ (СЕРПЕНЬ 1914 – ТРАВЕНЬ 1915 РР.)

У статті проаналізовано процес формування та реорганізації судово-поліційних структур Тернопільської губернії упродовж серпня 1914 – травня 1915 рр. Висвітлено структуру, внутрішні зв'язки та повноваження згаданих інституцій. Здійснено спробу відтворити особовий склад судових та поліційних органів управління.

Ключові слова: судово-поліційні органи управління, російська окупаційна адміністрація, Тернопільська губернія, Перша світова війна.

Актуальність теми дослідження полягає у тому, що Перша світова війна відіграла вагому роль у європейській історії ХХ ст., призвівши до розпаду імперій, формування нових держав та активізації національних, політичних і соціальних рухів в усьому світі. Фундаментальний характер війни став причиною появи низки досліджень. Водночас, потенціал згаданої проблематики на сьогодні є невичерпаний і потребує подальших наукових розвідок. Пошуковий інтерес становить історія Тимчасового військового генерал-губернаторства Галичини. На сьогодні майже недослідженим є питання управління в менших адміністративно-територіальних підрозділах згаданої одиниці, а саме, губерніях, повітах і ґмінах.

Наукова новизна ґрунтується на тому, що в публікації чи не вперше здійснено комплексний аналіз процесів формування та реорганізації судово-поліційних структур Тернопільської губернії, введено у науковий вжиток обіг неопубліковані матеріали.

Мета дослідження полягає у з'ясуванні особливостей формування, структури, повноважень та особового складу судово-поліційних органів управління Тернопільської губернії в період серпня 1914 – травня 1915 рр.

Основні завдання дослідження: проаналізувати рівень наукової розробки теми в історіографії та репрезентативність джерельної бази; дослідити особливості формування та реорганізації судових та поліційних органів управління Тернопільської губернії; з'ясувати структуру, внутрішні зв'язки, повноваження та особовий склад судово-поліційних інституцій на рівні губернії, повіту і ґміни.